

การดำเนินงาน : สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 8 ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ลุ่มน้ำแม่กลอง (แม่น้ำแม่กลอง) ครั้งที่ 2/2567 ระหว่างวันที่ 31 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2567 จำนวน 12 สถานี ประเมินคุณภาพน้ำตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (แม่น้ำแม่กลอง) กำหนดเป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 3 และดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI)

<p>สถานี MK10 : บริเวณบ้านปากแพรก อ.เมือง จ.กาญจนบุรี</p> <p>ค่า WQI = 82 (อยู่ในเกณฑ์ดี)</p>	<p>สถานี MK07 : บริเวณสะพานเฉลิม-พระเกียรติ 60 พรรษา จ.ราชบุรี</p> <p>ค่า WQI = 88 (อยู่ในเกณฑ์ดี)</p>
<p>สถานี MK09 : บริเวณท้ายเขื่อนแม่กลอง อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี</p> <p>ค่า WQI = 89 (อยู่ในเกณฑ์ดี)</p>	<p>สถานี MK06 : บริเวณสะพานวัดใหม่ข้ามบุญ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี</p> <p>ค่า WQI = 59 (อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม)</p>
<p>สถานี MK08 : บริเวณบ้านท่าเรือ อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี</p> <p>ค่า WQI = 88 (อยู่ในเกณฑ์ดี)</p>	<p>สถานี MK05 : บริเวณหน้าค่ายกาญจน์รังษี อ.เมือง จ.ราชบุรี</p> <p>ค่า WQI = 85 (อยู่ในเกณฑ์ดี)</p>
<p>สถานี MK79 : บริเวณสะพานฉิมพระเกียรติ ๑9 อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี</p> <p>ค่า WQI = 75 (อยู่ในเกณฑ์ดี)</p>	<p>สถานี MK04 : บริเวณสะพานสมเด็จพระอริยวงศารมิตย อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม</p> <p>ค่า WQI = 88 (อยู่ในเกณฑ์ดี)</p>
<p>สถานี MK01 : บริเวณปากน้ำแม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม</p> <p>ค่า WQI = 86 (อยู่ในเกณฑ์ดี)</p>	<p>สถานี MK02 : บริเวณหน้า รพ.สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จ.สมุทรสงคราม</p> <p>ค่า WQI = 83 (อยู่ในเกณฑ์ดี)</p>
<p>สถานี MK7.1 : บริเวณสะพานวัดตลาดบัวขาว อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี</p> <p>ค่า WQI = 67 (อยู่ในเกณฑ์พอใช้)</p>	<p>สถานี MK03 : บริเวณสะพานสมเด็จพระศรีสุริเยนทร์ จ.สมุทรสงคราม</p> <p>ค่า WQI = 66 (อยู่ในเกณฑ์พอใช้)</p>

ดีมาก	ดี	พอใช้	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรมมาก
91-100	71-90	61-70	31-60	0-30

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำแม่น้ำแม่กลอง ครั้งที่ 2/2567

แหล่งน้ำ	สถานี	วันที่เก็บตัวอย่าง	ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำที่สำคัญ					(1)WQI	(2)ประเภทแหล่งน้ำ (คุณภาพน้ำ)	ตัวชี้วัดที่เป็นปัญหา
			DO mg/L	BOD mg/L	TCB MPN/100 ml	FCB	NH ₃ -N mg/L			
แม่น้ำแม่กลอง	MK01	1 ก.พ. 67	6.7	1.40	330	130	0.12	86	2	-
	MK02	1 ก.พ. 67	5.9	1.10	1,300	230	0.14	83	3	-
	MK03	1 ก.พ. 67	6.2	1.10	11,000	790	0.11	66	3	-
	MK04	1 ก.พ. 67	7.6	1.20	1,700	270	0.06	88	2	-
	MK05	1 ก.พ. 67	7.2	1.30	2,300	170	0.12	85	2	-
	MK06	31 ม.ค. 67	7.1	2.70	63,000	4,900	0.04	59	4	BOD TCB และ FCB
	MK07	31 ม.ค. 67	7.3	1.10	2,300	230	0.04	88	2	-
	MK7.1	31 ม.ค. 67	7.0	1.60	7,900	940	0.08	67	3	-
	MK7.9	31 ม.ค. 67	7.5	1.10	11,000	220	0.04	75	3	-
	MK08	31 ม.ค. 67	7.6	1.30	2,300	130	0.05	88	2	-
	MK09	31 ม.ค. 67	7.1	1.20	700	45	0.08	89	2	-
	MK10	31 ม.ค. 67	7.2	1.20	4,900	490	0.08	82	2	-

เทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำ

มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภทที่ 3	>4.0	≤2.0	≤20,000	≤4,000	≤0.5	พอใช้
-----------------------------	------	------	---------	--------	------	-------

ผลการตรวจวัด : ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำแม่กลอง ปิงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ครั้งที่ 2) จำนวน 12 สถานี

- ประเมินคุณภาพน้ำตามดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI) พบว่า ⁽¹⁾คุณภาพน้ำแม่น้ำแม่กลองอยู่ในเกณฑ์ดี (ค่า WQI = 80)
- ประเมินคุณภาพน้ำตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน พบว่า ⁽²⁾ค่าเฉลี่ยคุณภาพน้ำแม่น้ำแม่กลองอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

แหล่งน้ำที่กำหนด (ประเภทที่ 3)

ตัวชี้วัดที่เป็นปัญหา

แหล่งน้ำ	ปัญหาคุณภาพน้ำ		แนวทางแก้ไข
	ตัวชี้วัดที่เป็นปัญหา	รายละเอียดสถานีที่เป็นปัญหา/สาเหตุ	
แม่น้ำแม่กลอง	BOD	- บริเวณสะพานวัดใหม่ข้ามอายุ(MK06) อ.โพธาราม จ.ราชบุรี ปริมาณความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) มีค่าสูงเกินมาตรฐาน โดยสาเหตุที่สำคัญเกิดจากการปนเปื้อนของสารอินทรีย์หรือสิ่งปฏิกูลจากการระบายน้ำทิ้งของกิจกรรมโดยรอบที่ไม่ได้ผ่านการบำบัดที่ถูกต้อง หรือที่ผ่านการบำบัดแล้วแต่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ชุมชน หรือกิจกรรมอื่น ๆ โดยแหล่งน้ำที่ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) มาก ย่อมแสดงว่ามีความสกปรกมาก เนื่องจากจุลินทรีย์ต้องใช้ออกซิเจนในน้ำจำนวนมากในการย่อยสลายสารอินทรีย์หรือสิ่งปฏิกูล ส่งผลให้ออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) ลดลง และอาจเกิดความเน่าเสียได้	(1) ลด/ควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์ หรือพื้นที่การเกษตร ที่ไม่ได้ผ่านการบำบัดที่ถูกต้อง หรือที่ผ่านการบำบัดแล้วแต่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ละสู่แหล่งน้ำ (2) สนับสนุน/กระตุ้น/เร่งรัด ให้ชุมชนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ โดยเฉพาะชุมชนขนาดใหญ่มีนโยบาย แผนงาน ที่ชัดเจนในการจัดการน้ำเสียชุมชน อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ระบบบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นจากครัวเรือน (Onsite Treatment) หรือ ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนแบบแยกศูนย์ (Decentralize Treatment Plant) ก็อาจเป็นทางเลือกในระยะสั้น
	TCB	- บริเวณสะพานวัดใหม่ข้ามอายุ(MK06) อ.โพธาราม จ.ราชบุรี มีการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) มีค่าสูงเกินมาตรฐาน โดยสาเหตุที่สำคัญเกิดจากการปนเปื้อนของแบคทีเรีย จากกระแสน้ำทิ้งของกิจกรรมโดยรอบที่ไม่ได้ผ่านการบำบัดที่ถูกต้องหรือที่ผ่านการบำบัดแล้วแต่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ชุมชน ฟาร์มปศุสัตว์ หรือสถานประกอบการต่าง ๆ	(3) ติดตาม/ควบคุมกำกับ ให้ท้องถิ่นที่ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม และเป็นพื้นที่ที่ตรวจพบการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ซึ่งเป็นแบคทีเรียที่อยู่ในอุจจาระของสัตว์เลื้อยคืบ และเป็นสาเหตุของโรกระบบทางเดินอาหาร ตรวจสอบสาเหตุ และหมกหมักป้องกัน แก้ไขปัญหา (4) ติดตามตรวจสอบและควบคุมการระบายน้ำทิ้ง จากสถานประกอบการ ประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานรวมทั้งกำกับให้ถูกสุขอนามัย
	FCB	- บริเวณสะพานวัดใหม่ข้ามอายุ(MK06) อ.โพธาราม จ.ราชบุรี มีการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) มีค่าสูงเกินมาตรฐาน โดยแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) เป็นแบคทีเรียที่อยู่ในอุจจาระของสัตว์เลื้อยคืบ เช่น มนุษย์ โค สุกร เป็นต้น สาเหตุที่สำคัญเกิดจากการปนเปื้อนของแบคทีเรีย จากกระแสน้ำทิ้งของกิจกรรมโดยรอบที่ไม่ได้ผ่านการบำบัดที่ถูกต้อง หรือที่ผ่านการบำบัดแล้วแต่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ชุมชน ฟาร์มปศุสัตว์ หรือสถานประกอบการต่าง ๆ	(5) สร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการหรือเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ ดำเนินการลดและขจัดปริมาณมลพิษ หรือ ควบคุมการจัดการของเสียจากกระบวนการผลิตอย่างจริงจัง (6) รณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้ก่อมลพิษ ให้กับแหล่งน้ำส่วนหนึ่งเกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อ การดูแลรักษา สิ่งมีชีวิตในน้ำ ระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของทุกชนิดในชุมชน อย่างยั่งยืน

หมายเหตุ :

⁽¹⁾WQI หมายถึง ค่าดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (Water Quality Index) ซึ่งนำค่าของดัชนีชี้วัดคุณภาพน้ำ 5 พารามิเตอร์ มาคิดคำนวณ ได้แก่ ปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (Dissolved Oxygen : DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) และแอมโมเนีย (Ammonia : NH₃-N) มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-100 โดยแบ่งเกณฑ์คุณภาพน้ำได้ดังนี้ **คะแนน 0-30 คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมมาก, 31-60 คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม, 61-70 คุณภาพน้ำพอใช้, 71-90 คุณภาพน้ำดี, 91-100 คุณภาพน้ำดีมาก**

⁽²⁾ประเภทแหล่งน้ำ คุณภาพน้ำที่กำหนดตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ดังนี้

ประเภทที่ 1 ได้แก่ แหล่งน้ำที่คุณภาพน้ำมีสภาพตามธรรมชาติโดยปราศจากน้ำทิ้งจากกิจกรรมทุกประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติก่อน (2) การขยายพันธุ์ตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตระดับพื้นฐาน (3) การอนุรักษ์ระบบนิเวศของแหล่งน้ำ

ประเภทที่ 2 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน (2) การอนุรักษ์สัตว์น้ำ (3) การประมง (4) การว่ายน้ำและกีฬาทางน้ำ

ประเภทที่ 3 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน (2) การเกษตร

ประเภทที่ 4 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน (2) การอุตสาหกรรม

ประเภทที่ 5 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการคมนาคม

⁽³⁾มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน

มาตรฐานคุณภาพน้ำ	DO mg/l	BOD mg/l	TCB	FCB	NH ₃ -N mg/l	ระดับคุณภาพน้ำ
			MPN/100 ml			
มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภทที่ 1	๘	๘	๘	๘	๘	ดีมาก
มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภทที่ 2	≥6.0	≤1.5	≤5,000	≤1,000	≤0.5	ดี
มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภทที่ 3	≥4.0	≤2.0	≤20,000	≤4,000	≤0.5	พอใช้
มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภทที่ 4	≥2.0	≤4.0	-	-	≤0.5	เสื่อมโทรม
มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภทที่ 5	-	-	-	-	-	เสื่อมโทรมมาก

คำอธิบายเพิ่มเติม : ๘ หมายถึง เป็นไปตามธรรมชาติ

ส่วนการจัดการคุณภาพน้ำ อากาศและเสียง

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 8

โทร. 032-327603